

Susanne Pettersson
Stadsmiljö
08-508 265 72
susanne.a.pettersson@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-04-19

Stockholm Ren och Vacker. Lägesrapport 10

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner kontorets lägesrapport.
2. Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget för Stockholms stad den 8 december 2007 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget har legat fast under hela föregående mandatperiod och fullföljs också i budget för 2012 med inriktning för 2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har mellan åren 2007-2011 nio lägesrapporter lagts fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden. I dessa lägesrapporter har en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, samt förbättrad klottersanering presenterats för godkännande, och uppfyllnadsgraden av de föreslagna åtgärderna har redovisats.

I denna rapport redovisas de åtgärder som planeras för genomförande under 2012.

Den höga grunddriftsnivå, gällande barmarksrenhållning, som byggts upp under åren 2007-2011 bibehålls under 2012 och stadens städgarantier är vägledande för verksamheten.

Verksamheten med Stockholmsvärdar som patrullerar gator, torg och parker under dagtid är en viktig del för att nå målet om en renare och vackrare stad.

Stockholmsvärdarna har, förutom att stärka städningen, en viktig funktion att synliggöra stadens renhållningsarbete och därmed påverka stockholmarnas attityder till nedskräpning. Trafikkontoret har uppdraget att 2012 sysselsätta 400 Stockholmsvärdar i samarbete med socialtjänstförvaltningen och stadens jobbtorg.

Under sommaren 2012 kommer Trafikkontoret erbjuda 200 ungdomar feriejobb som värdar med plockstädning i stadens parker.

Arbetet med fokusområden för att stärka insatserna i den fysiska miljön, ökad renhållning, klottersanering och kampanjinsatser, i samverkan med näringslivet kommer att fullföljas under året. Fokus koncentreras till city, till de områden där satsningar görs inom ram för stadens Järvalyft och Söderortsvision och till de företagansområden som kontoret i samverkan med Stockholm Business Region fokuserar på under året.

Trafikkontoret kommer under året fortsätta att arbeta med BID-områden, Business Improvement Districts, som är ett geografiskt område där offentlig och privat sektor samverkar kring verksamhet och finansiering. Denna form av samverkan har inletts med stadsdelsförvaltningar och dess samverkanspartners i Hässelby-Vällingby och i Akalla Husby. I Rinkeby medverkar kontoret i stadens första gemensamma upphandling som under hösten 2011 genomförts tillsammans med stadsdelsförvaltning och Fastighetsägarna i Järva. De olika aktörerna kommer under tidsperioden våren 2012 till hösten 2013 att integreras i det gemensamma kontraktet. Inom ramen för de områden som prioriteras i Söderortsvisionen kommer Trafikkontoret att utveckla minst ett BID-område. På Södermalm formas ett nytt BID-område som omfattar Björns trädgård, Medborgarplatsen och Fatbursparken. Under våren söker Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningen och närpolisen samverkan med fastighetsägarna i området, för att skapa ett vardagsrum i stadsmiljön under namnet Projekt Orange. Området ska inbjuda till vistelse med lösa bord och stolar, dagliga program och aktiviteter. Projekt Orange bemannas upp med städpersonal och trygghetsvärdar.

Den tydliga prioriteringen av verksamheten för minskat klotter och minskad skadegörelse ligger fast och i enlighet med stadens klotterpolicy genomförs såväl preventiva som aktiva insatser för att motverka denna typ av brott.

Budgetuppdraget om att efter anmälan från allmänheten sanera klotter inom 24 timmar är fortsatt prioriterat och en månatlig resultatrapportering kommer att skickats till stadsledningskontoret.

Kontoret fortsätter sitt arbete med att effektivisera och systematisera framtagandet av underlag till Polisen i samband med klottersanering och åtgärd av annan skadegörelse.

Trafikkontorets kommunikationsstrategi för Stockholm ren- och vacker-projektet bygger på att ansvaret för en ren och snygg stad och vilar på två ben. Kontoret kommunicerar dels stadens omfattande arbetsinsatser och resurser, dels stockholmarnas eget ansvar att inte skräpa ner. De primära kanalerna är nyheter och information på www.stockholm.se, proaktiv pressbearbetning i samarbete med Trafik- och arbetsmarknadsroteln samt en eller två bredare kampanjinsatser på Stockholms stads egna informationsytor med syfte att långsiktigt påverka attityden till nedskräpning. Trafikkontoret eftersträvar även samarbete med stadsdelsförvaltningarna och näringslivet i dessa frågor.

Återigen har kontoret via stadsdirektör Irene Svenonius särskilt bjudit in alla barn i stadens skolor och förskolor, stadens anställda och boende i de kommunala fastighetsbolagen att medverka i Stockholms skräpplockardagar. Information om att alla som bor och verkar i Stockholms stad är välkomna att delta har gått ut i Hallå stockholmare i lokalpress och på stockholm.se. I samband med skräpplockardagarna arrangerar stadsdelsförvaltningarna lokala städfester i stadsdelarna.

Trafikkontoret kommer för fjärde året i rad genomföra en faktisk och statistisk säkerställd skräpräkning i samarbete med Statistiska Centralbyrån, SCB. Under 2011 minskade mängden skräp med 17 procent jämfört med året innan. Sedan mätningarna påbörjades 2009 har mängden skräp på stadens gator och torg minskat med 28 procent.

De aktiviteter som formas inom projektet Stockholm Ren och Vacker förutsätter att extra medel tillförs gällande budgetram. Flera tidsbegränsade aktiviteter har fungerat så väl att de har blivit permanenta. Stockholmsvärdar och parkvärdar

bidrar tillsammans med förstärkta insatser vad gäller städning och klottersanering till en attraktivare och trivsammare stadsmiljö. Detta ställer krav på långsiktighet och strategisk planering både vad gäller framtida finansiering och verksamhetsutveckling.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget för Stockholms stad den 8 december 2006 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget tydliggjordes genom att verksamheten i renhållningsnämnden, samt ansvaret för gatuskötsel och markupplåtelse i stadsdelsnämnderna överfördes till trafik- och renhållningsnämnden. Trafik- och renhållningsnämnden fick också ökat budgetanslag och kostnader för insatser som gör Stockholm rent och tryggt inarbetades i budget.

Uppdraget om en renare och vackrare stad har legat fast under hela föregående mandatperiod och fullföljs också i budget för 2012 med inriktning för 2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har mellan åren 2007-2011 nio lägesrapporter lagts fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden 2007-04-03, 2007-10-23, 2008-02-12, 2008-11-11, 2009-05-12, 2009-12-10, 2010-05-18, 2011-04-14 samt 2011-12-15. I dessa lägesrapporter har en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, förbättrad klottersanering och uppfyllnadsgraden av de föreslagna åtgärderna redovisats för godkännande.

Åtgärderna inom ramen för projekt Ren och Vacker har också föranlett ett flertal andra ärenden för beslut i trafik- och renhållningsnämnden, samt i stadens kommunfullmäktige. Några av dessa ärenden rör beslut gällande ändringar i stadens ordningsföreskrifter, beslut om stadens policy mot klotter och annan skadegörelse samt åtgärder inom Affischplats Stockholm.

Under åren 2007-2011 har basen för driftverksamheten stärkts och utökats med nya funktioner, prioriteringar och verksamheter. Arbetet med fokusområden i samverkan med fastighetsägare och andra näringsidkare har resulterat i långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga samarbeten, frekvensen för städinsatser har ökat i hela staden, en omfattande verksamhet med manuell patrullstädning av Stockholmsvärdar har byggts upp, liksom en verksamhet för att strategiskt och offensivt bekämpa klotter och annan skadegörelse. Faktiska skräpmätningar visar att skräpmängden i Stockholm minskar och stadsledningskontorets medborgarundersökning visar att stockholmarnas upplevelse av en ren och vacker

stadsmiljö har utvecklats i positiv riktning. En viktig del i det attitydfrämjande arbetet har varit att erbjuda ungdomar sommarjobb som parkvärdar, samt att öka antalet barn och unga som deltar i de årliga skräpplockardagarna.

Under projektperioden har uppdraget om att hålla Stockholm rent och tryggt möjliggjorts genom årliga resursförstärkningar i budget. Dessa resurser krävs för att bibehålla den standard som byggts upp.

I denna rapport redovisas de åtgärder som kommer att genomföras inom ramen för Ren och vacker-uppdraget under 2012. Flera åtgärder genomförs med extra medel från trafik- och renhållningsnämnden samt med extern finansiering.

Förstärkt renhållning i hela staden

Den höga grunddriftsnivå, gällande barmarksrenhållning, som byggts upp under åren 2007-2011 bibehålls under året. För större delen av innerstaden innebär detta städinsatser och papperskorgstömning sju dagar per vecka, med extra insatser eftermiddagstid på de mest välbesökta stråken.

I ytterstaden har en ökad frekvens för städning arbetats in i samband med att nya entreprenader startats. Under 2011 och 2012 startas nya entreprenader i hela ytterstadens samtliga stadsdelar. Kontoret erhåller också extra medel för att genomföra satsningar inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen. Dessa medel används för att stärka renhållningen inom de områden som genomförda boendediologer pekat ut, samt inom de så kallade BID-områden (Business Investmest Districts) som trafikkontoret medverkar i för att skapa samverkan med privata och allmännyttiga fastighetsägare, samt berörda stadsdelsförvaltningar.

I slutet av mars påbörjas sandupptagning i hela staden. Arbetet ska vara klart till den 1 maj i innerstaden och den 15 maj i ytterstaden. Trafikkontoret har valt att prioritera sandupptagningen på gång- och cykelstråk för att möta upp det ökande cyklandet i staden. I samarbete med entreprenörer rensas upptagen sand från skräp och kompletteras med ny sand för att sedan återanvändas vintern 2012/2013. Inom flera entreprenadområden återvinns cirka 50 procent av upptagen sand genom denna metod. Under den gångna vintern har cirka 25 000 ton sand lagts ut på stadens gator och torg.

Insatserna med spolning och rengöring av de innerstadsgator som är särskilt utsatta för nedskräpning fortsätter under årets barmarkssäsong. Utvärderingen från försöken 2007-2009 visar på positiva effekter. Den extra satsningen på städningen i city är uppskattad av fastighetsägare, butiksägare och City i Samverkan. Manuell

spolning av bänkar och papperskorgar utförs i city. Där utförs även extra spolning i trapporna under perioden maj-september. Efter avrop beställer trafikkontoret extra spolning av platser som är utsatta för urinering och vomering. Klotter och budskap som ritas med krita på beläggning spolats bort så fort den upptäckts. Även enskilda torgytor i ytterstaden spolats.

Den nya sopsugsanläggningen på Mariatorget invigdes i juni 2011, ett pilotprojekt som kommer att utvärderas och därefter initieras på fler platser i staden. I samband med samordningen av nya parkinvesteringar kommer möjligheten att tillföra sopsugsteknik beaktas. I stadens mest besökta innerstadsparker kan det bli aktuellt med sopsugsanläggningar för att minimera risken för nedskräpning. Även i några större exploateringsprojekt planeras sopsugssystem, däribland Hagastaden och Norra Djurgårdsstaden.

En miljövänlig, batteridrivna städsug har köpts in inom ramen för verksamheten med Stockholmsvärdar. Trafikkontoret undersöker behovet av att köpa in ytterligare två städsugar som kan köras på dagtid i ytterstaden under 2012.

Trafikkontoret kommer att samarbeta med polisen i frågor som rör olagligt uppställda byggsäckar och illegal affischering. Inför sommaren 2012 söker trafikkontoret samverkan med polisen och enskilda stadsdelsförvaltningar för att utföra punktinsatser i stadens parker inom ram för den nya lagstiftningen som möjliggör bötesstraff för nedskräpning.

Förvaltningen välkomnar regeringens uppdrag till Naturvårdsverket att ta fram riktlinjer och planer för att motverka nedskräpning i landets kommuner. Kontoret deltar i verkets referensgrupp.

För att komma tillrätta med problemet kring fimpar, som utgör cirka 65 procent av skräpet på stadens gator och torg, kommer trafikkontoret under 2012 utöka försöket med askkoppar som är integrerade i papperskorgar. Tidigare jämnt utplacerade askkoppar längs en försökssträcka har visat sig minska antalet fimpar samtidigt som kostnaden för tömning inte ökat markant. Under våren 2012 lägger trafikkontoret fram ett genomförandeärende gällande reinvesteringar kommande år. I ärendet föreslås bland annat att medel avsätts för att successivt byta ut stadens papperskorgar.

Utvecklad beställarroll med Stockholmsmarna i fokus

Under våren 2010 togs ett nytt webbaserat beställarverktyg för skyltning – Driftportalen - i drift. I detta system samlas alla beställningar som rör vägmärken,

räcken och portaler. Systemet hanterar också de felanmälningar som kommer in till Stockholms stads felanmälan inom dessa områden. I dag hanteras ca 12 000 ärenden per år i Driftportalen. Både beställare och entreprenör arbetar i systemet. Entreprenören rapporterar in sitt arbete med bilder före och efter utfört arbete samt för in faktureringsunderlag i portalen. Detta arbetssätt underlättar för beställaren att kontrollera och följa upp entreprenörens arbete. Det effektiviserar och underlättar även entreprenörens rapportering och fakturering. Under 2012 kommer stadsmiljöavdelningens övriga driftverksamhet att integreras i systemet.

Trafikkontoret har utvecklat en app till iphone som kommer att tas i bruk internt under våren 2012. Appen skapar möjlighet för beställare och entreprenör att på ett effektivare sätt dokumentera felanmälningar och rapportera åtgärd direkt från platsen in i Driftportalen. Telefonens GPS-position anger vilken plats det handlar om genom en markering på karta och bilder på felet/arbetet kan bifogas direkt från telefonens kamera.

Trafikkontoret vill ge medborgarna möjlighet att lämna synpunkter på stadsmiljön via en utökning av den befintliga e-tjänsten ”tyck till” på stockholm.se och via en app. Medborgarna får då *en* tydlig ingång för alla synpunkter på stadsmiljön med möjlighet till återkoppling. Staden får ett stadsövergripande system med en helhetsbild som blir ett gott underlag att ta fram statistik från. Projektet ska bidra till en intern effektivisering för staden och är en möjlighet till gemensam och enhetlig synpunktshantering. Medborgaren ska ha möjlighet att ladda upp bilder, dokument och andra filer när de lämnar sin synpunkt. Telefonens GPS-position ska kunna skickas med för att markera en synpunkt som gäller en viss plats. Stadens handläggare ska återkoppla i ärendet till medborgaren via e-tjänsten.

Dessa IT-projekt gör det möjligt för staden att utveckla en tydlig strategi för arbetet med hanteringen av felanmälningar och synpunkter som rör stadsmiljön. Liksom för New Yorks felanmälningscentral 311 är målbilden att medborgaren ska få en tydlig kanal in till staden.

Med uppdaterade gatu- och parkdatabaser och nya användarvänliga geografiskt informationssystemsprogram (GIS-program) kommer drift och underhåll på både gatu- och parkmark att kunna planeras och följas upp på ett kostnadseffektivt och tydligt sätt. Från databaserna kommer kontoret att få mycket bra underlag för upphandling av entreprenader. Dessutom kan man via appar på sikt få bättre kontroll av utfört arbete och även hur situationen i staden ser ut både i tid och rum.

Park och Stadsmiljö

Det är av största vikt att stadens offentliga rum utvecklas och förvaltas på bästa sätt på väg mot 2030. Funktion, estetik och god tillgänglighet för alla stockholmare är ledord för den växande och förtätade staden.

Stockholms nya parkprogram, "Park Stockholm", har under arbetets gång utvecklats till ett tematiskt tillägg till översiktsplanen "Promenadstaden" och kallas nu "Den gröna promenadstaden". Arbetet har pågått under 2011 i samverkan mellan stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret. Programmet är just nu inne i ett slutskede med färdigställande av stadsbyggnadskontoret. Under våren kommer ytterligare ett program med fördjupning, stöd och vägledning inför både planering, projektering och skötsel av gröna offentliga rum att påbörjas, handboken "Park Stockholm".

Under våren kommer fortsatt renovering av trädgropar att pågå kontinuerligt över hela staden. Nya växtbäddar anläggs enligt Stockholmsmodellen med skelettjord där dagvattnet tas om hand för bevattning av träden. Nyplantering av björkar som komplettering i befintliga alléer kommer att utföras till våren. Övrig trädplantering kommer att ske först under hösten.

Arbetet med att upprätta en ny handbok för gatusektioner, "Gata Stockholm", har påbörjats i samverkan mellan avdelningarna trafikplanering och stadsmiljö. Här kommer ett antal gatusektioner att beskrivas för att säkerställa gatans alla funktioner samt en god allmän gestaltning vid nybyggnation och omvandling av gator i befintliga miljöer.

Under våren läggs ett ärende fram till beslut i trafik- och renhållningsnämnden där kontoret föreslår en åtgärdsplan för att inom gällande lagstiftning åtgärda grenar, kvistar och rötter som växer ut över stadens mark. Denna vegetation ställer till stora framkomlighetsproblem för trafikkanter och innebär en trafiksäkerhetsrisk då de är siktskymmande.

Långsiktig hållbarhet och resurssnåla lösningar ska ligga till grund för vård och utveckling av stadens parker, torg och vattennära promenadstråk. För att förbättra och effektivisera parkinvesteringarna fortsätter kontoret att utveckla det nära samarbetet med stadsdelarna.

Redan under årets första månader har planering för nästa års blomsterprogram utifrån färg, val av arter och platser startats upp. Även planering för "Parkernas dag" i augusti har påbörjats. Detta görs främst i samverkan med stadsdelarna.

Under tidig vår kommer årets blomsterlökar att ge sig till känna med stor färgprakt. I och med att Stockholm är utsedd till 2012 års tulpanfestivalstad kommer alla invånare och besökare uppleva en magnifik vårprakt.

Stockholmsvärdar patrullstädar staden

Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör en viktig del i stadens strävan efter ökad sysselsättning. Rekryteringen av Stockholmsvärdar sker i samarbete med stadens jobbtorg och verksamheten erbjuder, utöver praktik och tidsbegränsad anställning, kompetensutveckling och ett kontaktnät som stärker den enskildes möjligheter att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden.

Stockholmsvärdarnas uppgift är att under dagtid hålla rent och snyggt i sitt område, plockstäda, riva ned illegalt uppsatta affischer, felanmäla brister till staden m.m. Vårdarna utför också lättare upprustningsarbeten, målning, fnasning av träd m.m. Under vinterhalvåret utför vårdarna enklare snöröjningsuppgifter, exempelvis ishackning vid busshållplatser, vallöppningar vid övergångsställ och halkbekämpning i trappor.

Vårdarnas betydelse för att synliggöra stadens städning, skapa trygghet och närvaro, samt för att hålla ytterstadsmiljön ren och välstädd under dagtid bedöms som mycket viktig. Att synliggöra renhållningsverksamheten kan också bidra till att påverka stockholmarnas attityd till nedskräpning i positiv riktning.

Eftersom branschen för drift och underhåll under senare år fått allt svårare att rekrytera personal är detta projekt också strategiskt viktigt för att på sikt minska långtidsarbetslösheten i staden. Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör också en betydande andel av Jobbtorgens totala sysselsättningsmål.

Sommarjobb för en renare och vackrare stad

Under sommaren 2012 kommer Trafikkontoret sysselsätta 200 feriejobbande ungdomar som parkvärdar. Detta sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna, samt med berörda, upphandlade entreprenörer. Parkvärdarna erbjuds treveckors anställning och genomför enklare arbeten i stadens parker, såsom städning, guidning och ogrärensning.

Business Improvement Districts och fokusområden

Med inspiration från New Yorks BID-områden har såväl privata som offentliga aktörer uppvakttat trafikkontoret med önskemål om en mer långsiktig och nära samverkan i arbetet med att skapa attraktiva, renare och tryggare stadsmiljöer. Denna form av samverkan har inletts med Fastighetsägarna i Järva i Rinkeby där även en gemensam driftupphandling provas. Trafikkontorets målsättning för detta

område är att nå permanenta samarbetslösningar, för stärkt nivå av och bättre samordning avseende barmarksdrift.

På Södermalm formas ett nytt BID-område som omfattar Björns trädgård, Medborgarplatsen och Fatbursparken. Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningen och närpolisen söker nu samverkan med fastighetsägarna i området, för att skapa ett vardagsrum i stadsmiljön under namnet Projekt Orange. Området ska inbjuda till vistelse med lösa bord och stolar, dagliga program och aktiviteter. Projekt Orange bemannas upp med städpersonal och trygghetsvårdar. Planen är att inviga Projekt Orange redan till sommaren 2012.

Under våren 2012 tecknades också ett samverkansavtal med centrumägaren för Högdalen C. Avtalet omfattar patrullstädning, väktarinsatser och fysisk upprustning av centrumanläggningen.

Trafik- och renhållningsnämnden har under 2012 uppdraget att genomföra insatser för en renare och tryggare ytterstad inom ramen för stadens Järvalyft och Söderortsvision. Kontoret för därför en dialog med stadsdelsförvaltningar och fastighetsägare för att samordna arbetet och för att fatta gemensamma beslut om åtgärder, baserade på de boendedialoger som genomförs i ytterstaden. Kontoret koncentrerar i första hand sina insatser, utöver basverksamheten, till verksamheten med Stockholmsvårdar.

Anmäl byggsäck – samverkan med polis och fastighetskalendern

Byggsäckarnas antal på den offentliga platsen har ökat sedan regeln om att sortera byggsopor direkt på plats kom till. Tidigare användes containrar i större utsträckning då alla byggsopor kunde slängas i samma behållare.

För att få ställa ut byggsäckar på den offentliga platsen krävs polistillstånd. Det är den personen/det företaget som ska ställa ut säcken som ska söka polistillstånd. Ofta är det bostadsrättsinnehavaren själv som ställer ut säcken. Trafikkontorets uppfattning är att inte alla medborgare vet att polistillstånd krävs för att ställa upp byggsäckar. Det är svårt att ta reda på vem det är som ställt ut säcken och därför också svårt att säga till att den ska tas bort.

Byggsäckarna ställs oftast upp på gångbanan där de står i vägen för barnvagnar och personer med rörelse- eller synnedsättning. I värsta fall kan någon skada sig. Byggsäckarna bidrar också till att gatumiljön upplevs som skräpig då säckarna även används som allmän papperskorg eller till och med avstjälningsplats för

grovsopor. Dessutom blir framkomligheten sämre för både renhållnings- och snöröjningsfordon.

Om byggsäckarna står utanför en inhägnad byggetablering har trafikkontoret och Polisen möjlighet att söka upp byggfirman och be dem flytta in säckarna innanför etableringen eller utöka inhägnaden.

De flesta byggsäckar ställs ut i samband med renoveringar i fastigheter. Därför har kontoret nu inlett ett samarbete med fastighetskalendern och Polismyndigheten. Förhoppningen är att fastighetsägaren ska kunna hjälpa till att nå den enskilde hyresgästen eller bostadsrättsinnehavaren för att informera om reglerna för uppställning av byggsäckar.

En tjänst har tagits fram där allmänheten via telefon kan anmäla byggsäckar som står olämpligt. En webbsida tas fram för att allmänheten ska kunna se på en karta var redan anmälda byggsäckar finns och om de har tillstånd eller inte, www.anmalbyggsack.se. Allmänheten ska här också kunna få reda på var man kan vända sig om byggsäcken ska hämtas samt hur man går till väga när man ska söka polistillstånd.

Anmälan tas emot av ett call-center som skickar ett meddelande till fastighetsägaren i den fastighet som ligger närmast den uppställda byggsäcken. Meddelandet, som skickas ut via e-post eller fax, vädjar till fastighetsägaren att vara behjälplig att nå den boende som renoverar sin lägenhet om det inte finns ett polistillstånd för uppställningen. Meddelandet går även till närpolisen för uppföljning av uppställningen samt till trafikkontorets tillståndsavdelning och stadsmiljöavdelning för kännedom.

Tjänsten är ett initiativ för att komma tillrätta med byggsäcksproblematiken, i framför allt, Stockholms innerstad. Webbsidan och telefonnumret lanseras i slutet av mars 2012. Försöket kommer att utvärderas efter ett år.

Reinvesteringsprogrammet

Tillgängliga medel inom driftbudgeten har alltmer koncentrerats till egentlig drift och löpande reparationsåtgärder som har fått företräde framför planerat underhåll. Detta har lett till ett ackumulerat underhållsbehov på stadens vägnät och anläggningar samt ett behov av akuta reparationer.

För att motverka denna trend har kontoret tagit initiativ för att inrymma planerat underhåll på investeringsbudgeten. Detta ligger i linje med den antagna drift- och

underhållsstrategin samt stämmer väl med ett modernare synsätt inom universitetsvärlden. Kapitalkostnader (räntor och avskrivningar för genomförda investeringar) ska belasta driftbudgeten de år som anläggningarna används och finansieras därmed av de generationer som nyttjar anläggningarna.

Exempel på anläggningar som berörs är; fasta soffor och bänkar, cykelställ, flaggstänger, vägmärken, vägvisningsskyltar och gatunamnsskyltar, räcken, trappor, träd, fontäner, gröna ytor, cykelvägar och farthinder m.m.

Åtgärder som skapar nya eller förnyade anläggningar, vilka har en livslängd över tre år och ett värde över ett basbelopp, anses vara investeringar. Som reinvesteringar betraktas upprustning/utbyte av anläggningar, vilka får en oförändrad funktion men ibland en annan teknisk lösning och generellt får en förnyad livslängd.

Som en följd av det nya synsättet, att planerat underhåll ska ses som reinvesteringar, gäller andra beslutsformer. Reinvesteringsprogram ska följa stadens investeringsregler, vilket bl.a. innebär att åtgärder ska beslutas på likartat sätt som konventionella investeringsprojekt.

Med stöd av antagen drift- och underhållstrategi för stadens väghållning planerar och genomför trafikkontoret en satsning på reinvesteringar. Genomförandebeslut har fattats i början av 2011 för tre reinvesteringsprogram inom offentlig belysning resp. inom trafiksignalområdet. Nämnden har gett kontoret i uppdrag att återkomma med förslag till inriktningsbeslut om reinvesteringsprogram för stadens gatuytor och centrala parker, med tillhörande anordningar.

Prioritering och tidsättning för olika reinvesteringsprogram måste ta hänsyn till effekter på trafiken. Underhållsåtgärderna ska planeras och om möjligt samordnas med andra arbeten så att begränsningarna i framkomligheten blir så små som möjligt.

Behovet av planerade underhållsåtgärder ser olika ut i olika delar av staden, beroende på anläggningarnas art, ålder och framförallt vilket slitage de utsätts för. Detta talar för en strukturering och prioritering utifrån nämnda begrepp. Vid upprättande av reinvesteringsprogram ska emellertid också eftersträvas att samordna underhållsåtgärder för olika slags anläggningar på samma plats och/eller längs samma stråk. Respektive stråk (t.ex. gata, gångväg och/eller cykelväg) kan behöva uppdelas i olika delsträckor utifrån graden av underhållsbehov.

Kontoret följer utvecklingen på teknikområdet och försöker välja sådana metoder som ger störst nytta för pengarna.

Affischplats Stockholm

Belysta friaffischeringsanläggningar i innerstaden nyttjas mycket frekvent av stadens evenemangsarrangörer. Under hösten 2011 kommer Trafikkontoret pröva möjligheterna att skapa fler ytor i ytterstaden för tillåten affischering. Detta sker i nära samarbete med stadens kulturförvaltning.

Även Kulturtavlorna på belysningsstolpar i innerstaden är en viktig del i arbetet med att minska den illegala affischeringen. Kulturtavlorna i innerstaden har prolongerats 1 år till våren 2013. Under våren 2012 kommer anbud angående Kulturtavlor i ytterstaden att gå ut, för en vidare utbyggnad i söder- och västerort.

Kontoret har valt att samverka med ett flertal aktörer som erbjuder gratis eller billiga ytor för friaffischering och marknadsföring av evenemang. Denna samverkan marknadsförs på www.stockholm.se/affischplatsstockholm som är en portal för legala, fria och miljövänliga alternativ till den olagliga affischeringen. Kraven som ställs på kontorets samarbetspartners är att marknadsföringsplatserna är gratis eller mycket billiga, att deras kunder förbinder sig att inte affischera illegalt och att krav affischeringen sker på miljövänligt sätt. Portalen erbjuder såväl de mindre kulturarrangörerna som de större evenemangsarrangörerna en attraktiv marknadsföringsplats och lansering sker årligen i form av brev till konsert- och evenemangsarrangörer.

Med start i november 2011 genomför en privat aktör ett försök med tillåten affischering inom clipsramar på cirka 250 stycken el- och signalskåp i innerstaden. Elbolaget Fortum deltar i försöket med ett antal anläggningar för friaffischeringsytor. Clipsramarna har polistillstånd mellan den 1 mars – 31 maj 2012. Trafikkontoret följer försöket och den utvärdering som ska göras vid försöksperiodens slut.

Kontorets insatser med att riva ned illegalt uppsatta affischer fortgår inom ramen för verksamheten med Stockholmsvärdar, som har affischnedrivning i sin arbetsbeskrivning. Affischnedrivning finns också inskrivet i samtliga driftavtal och sker i samband med papperskorgstömning och klottersanering. Kontoret har också samarbete med polis och med City i samverkan som syftar till att minska den illegala affischeringen.

Klotter och annan skadegörelse

Den tydliga prioriteringen av verksamheten för att minska klotter och skadegörelse ligger fast. Sedan 1 maj 2007, då ansvaret för klottersanering överfördes från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden som då

även fick ett samordningsansvar för stadens arbete mot klotter och annan skadegörelse, har trafikkontoret ökat resurserna till verksamheten från cirka 2,5 mnkr per år till att i dag omfatta drygt 12 mnkr per år. Ett samverkansavtal med elbolaget Fortum innefattar sanering av bolagets samtliga anläggningar, cirka 20 000 elskåp och 5 000 nätstationer. Därtill har kontoret övertagit ansvaret för sanering av konstrådets anläggningar och delar av fastighetskontorets anläggningar.

Uppdraget att efter anmälan från allmänheten sanera inom 24 timmar är fortsatt prioriterat under året och rapporter på utförda saneringar lämnas månatligen till stadsledningskontoret.

Vid minusgrader försvåras klottersanering på grund av risken för anläggningsskador och uppkomst av halka. Under vintern 2011/2012 har sanering periodvis inte kunnat ske. Mot bakgrund av detta kommer under våren en successiv nollställning av kontorets samtliga anläggningar utföras.

Kontoret fortsätter sitt arbete med att effektivisera och systematisera framtagandet av underlag till Polisen i samband med klottersanering och åtgärd av annan skadegörelse.

Under 2009 gjordes 46 000 polisanmälningar angående klotter, 2010 gjordes 36 000 anmälningar och under de första åtta månaderna 2011 gjordes 22 000 anmälningar av Trafikkontoret. Samtidigt som antalet anmälningar minskar har Trafikkontoret sett att även mängden klotter tenderar att minska.

Sedan januari 2007 leder Trafikkontoret arbetet i den samverkansgrupp mot klotter som består av ett trettiotal representanter för olika offentliga och privata huvudmän i Stockholms stad och län. Gruppen sammanträder regelbundet med syfte att utbyta erfarenheter och kunskap om klotter.

Trafikkontorets verksamhet mot klotter redovisas på stockholm.se. Där finns även information som riktar sig till fritidsledare, fältassistenter, lärare och föräldrar.

Kommunikationen av Stockholm Ren och Vacker

Trafikkontorets kommunikationsstrategi för ren- och vackerfrågorna bygger på att ansvaret för en ren och snygg stad är tudelat. Kontoret kommunicerar dels stadens omfattande arbetsinsatser och resurser, dels stockholmarnas eget ansvar att inte skräpa ner. De primära kanalerna är nyheter och information på www.stockholm.se, proaktiv pressbearbetning i samarbete med trafik- och

arbetsmarknadsroteln samt två bredare kampanjinsatser på Stockholms stads egna informationsytor med syfte att långsiktigt påverka attityden till nedskräpning. Trafikkontoret eftersträvar även samarbete med stadsdelsförvaltningarna och näringslivet i dessa frågor.

Under året kommer diverse insatser att kommuniceras, exempelvis sandsopning, förstärkt städning och stadens blomsterprogram och träarbete.

Inför Skräpplockardagarna 2012 skickades inbjudan och information ut till Stockholms skolor och förskolor, förvaltningar och bostadsbolag. En inbjudan går även ut i "Hallå stockholmare", Stockholms stads gemensamma annonsutrymme i lokalpress. Stadens intranät och stockholm.se är andra kanaler som använts.

Skräpplockardagarna 2012

Det årliga arrangemanget med skräpplockardagar, som arrangeras under vecka 17 i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent, engagerar drygt 38 000 barn i stadens skolor och förskolor att plocka skräp och prata om nedskräpning under lärarledning. Liksom föregående år arbetar trafikkontoret med att engagera så många som möjligt i vårstädningen. Stadsdelsförvaltningarna kommer att anordna lokala städfester i stadsdelarna för att på ett positivt sätt uppmärksamma och sätta fokus på nedskräpningsfrågan. Stadsdirektören uppmuntrar i ett brev till bolag och förvaltningar i staden samtliga medarbetare i Stockholms stad att delta i skräpplockningen.

Även i år kommer en tävling hållas för förskolor och skolor där den stadsdel som deltagit med flest skräpplockare får överta en vandringspokal.

I samarbete med Statistiska centralbyrån, SCB, kommer trafikkontoret för fjärde sommaren i rad genomföra faktiska och statistiskt säkerställda mätningar av nedskräpning. Mätningarna sker i tre olika områden med 200 mätpunkter i varje område. Mätresultatet analyseras för att ge en uppfattning om mängden skräp som slängs utanför papperskorgen och vilken typ av skräp som förekommer på olika platser i staden. Årets resultat utgör grund för jämförelse med 2011 års mätning, mellan olika platser i staden och ger relevant information för kommande insatser och åtgärder för en renare och vackrare stad. Kontorets mål för 2012 är en minskning av mängden skräp på gator och torg med 10 procent jämfört med året innan.

Trafikkontorets synpunkter och förslag

Åtgärderna inom projekt Stockholm ren och vacker har varit omfattande och ställt höga krav på utveckling och resultatfokus inom befintlig verksamhet. Det som

genomfördes på projektbasis under 2007 och 2008 är i dag en väl utbyggd verksamhet som integrerats i den ordinarie verksamheten vid avdelning Stadsmiljö. Projektet har också involverat andra avdelningar på trafikkontoret, samt andra offentliga och privata aktörer i staden.

Som framgår av denna lägesrapport har verksamheten för drift och underhåll av stadens gator, torg och parker i dag utökats, förstärkts och breddats betydligt. Under projektperioden har också organisatoriska förändringar på trafikkontoret blivit nödvändiga. Bland annat har särskilda enheter mot klotter, skyltteknik och skadedjursbekämpning byggts upp. Verksamheten med Stockholmsvärdar är i dag en stor och väl fungerande verksamhet som inryms i ett femtontal lokaler runt om i staden, med egen arbetsledning, maskinpark och hundratal anställda. En stadsträdgårdsmästare har anställts och format den nya avdelningen park- och stadsmiljö.

Förfrågningsunderlagen vid upphandlingar har förändrats, aktiv samverkan med andra aktörer har inneburit tydliga omprioriteringar av verksamheten och nya insatser som synliggjort och lyft fram vikten av en renare och vackrare stad.

Ett mått för resultatutvärdering av projekt Ren och Vacker kan vara de faktiska skräpmätningar som sedan 2009 årligen genomförs i staden.

Ett annat mått för utvärdering är de upplevelsebaserade medborgarundersökningar som stadsledningskontoret genomför årligen. På den övergripande frågan "I den stadsdel där jag bor är det rent och städat" håller 61 procent av stockholmarna med, motsvarande siffra föregående år var 57 procent.

På påståendet "I den stadsdel där jag bor ser jag inte en massa klotter som jag känner mig störd av" håller 57 procent av stockholmarna med, i detta påstående har siffrorna stadigt gått uppåt från år 2007 då siffran var 51 procent.

På frågan som rör ansvar för nedskräpning säger 66 procent av stockholmarna att det är den enskildas beteende och attityder som är främsta skälet till nedskräpning. Endast 5 procent anser att orsaken är dålig städning. Även frågor gällande känslan av trygghet går i positiv riktning. Det finns dock stora skillnader mellan olika stadsdelar vad gäller upplevelsen av Stockholm. Arbetet inom Stockholm Ren och Vacker, samt inom Söderortsvisionen och Järvalyftet, bör därför fokuseras kring de stadsdelar där resultaten inte är lika positiva.

En förutsättning för de åtgärder som genomförts inom projektet har varit de extra budgetmedel som avsatts för att uppnå målet om en renare och tryggare stad. Resultaten av projektet har också ökat intresset och därmed kraven från såväl näringslivet som allmänheten. En del insatser finansieras i samverkan med privata aktörer och det som till en början är tänkt som tidsbegränsade projekt tenderar till att permanentas. Detta kräver en långsiktighet i arbetet med en renare och vackrare stad, tydliga målbeskrivningar och att den verksamhetsförstärkning som sker arbetas in i kommande budgetar för staden. Detta gäller inte minst den verksamhet med patrullstädning med Stockholmsvärdar som för andra året i rad sysselsätter 400 personer. Deras insatser är ett nytt inslag i ett växande Stockholm och av stor betydelse för upplevelsen av en renare och vackrare stad.

Trafikkontoret vill också betona vikten av att drift- och underhållsfrågorna lyfts fram i stadens övergripande visionsarbete, Vision 2030. En växande och förtätad stad med fler bostäder, fler besökare, fler evenemang och fler företag ställer höga krav på att tillräckliga resurser finns för drift och underhåll, för att uppnå avsedd standard och kvalitet. Detta är något som måste beaktas också i pågående och planerade exploateringsprojekt.

Arbetet med att skapa en mer långsiktig drift- och underhållsstrategi, samt finansiering för det underhållsbehov som finns i staden, har också stor vikt vad gäller arbetet med att göra staden mer attraktiv.

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner denna lägesrapport, samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

Slut